

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2012. november 15.*

„Tagállami kötelezettségszegés — A szennyezés ellenőrzése — A környezeti levegőben lévő PM10-koncentráció határértékei”

A C-34/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2011. január 21-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: P. Guerra e Andrade, A. Alcover San Pedro és S. Petrova, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Portugál Köztársaság** (képviselik: L. Inez Fernandes és M. J. Lois, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, M. Ilešič, E. Levits, M. Safjan és M. Berger (előadó) bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. január 19-i tárgyalásra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Keresetével az Európai Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Portugál Köztársaság – mivel nem biztosította, hogy a környezeti levegőben lévő PM₁₀ koncentrációja ne haladja meg a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 152., 1. o.) 13. cikkében

* Az eljárás nyelve: portugál.

meghatározott határértékeket – nem teljesítette az említett 13. cikkből eredő kötelezettségeit Braga, Porto Litoral, az Área Metropolitana de Lisboa Norte és az Área Metropolitana de Lisboa Sul övezetei és agglomerációi tekintetében.

Jogi háttér

A 96/62/EK irányelv

- 2 A környezeti levegő minőségének vizsgálatáról és ellenőrzéséről szóló, 1996. szeptember 27-i 96/62/EK tanácsi irányelv (HL L 296., 55. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 95. o.) 11. cikkének megfelelően a tagállamoknak éves jelentést kell benyújtaniuk a PM₁₀-koncentráció tekintetében alkalmazandó határértékek betartásáról.

Az 1999/30/EK irányelv

- 3 A környezeti levegőben lévő kén-dioxidra, nitrogén-dioxidra és nitrogén-oxidokra, valamint porra és ólomra vonatkozó határértékekről szóló, 1999. április 22-i 1999/30/EK tanácsi irányelv (HL L 163., 41. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 4. kötet, 164. o.) 5. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a környezeti levegőben lévő PM₁₀-koncentráció, amelyet a 7. cikkkel összhangban értékelték, az abban meghatározott időponttól kezdve ne haladja meg a III. melléklet I. szakaszában megállapított határértéket.

[...]”

- 4 Ezen irányelv 5. cikkének (4) bekezdése értelmében, ha e határértékeket a környezeti levegőben lévő PM₁₀-koncentráció a természetes jelenségeknek tulajdoníthatóan haladja meg, amelyek a természetes forrásból származó normál háttérszinteket jelentékenyen meghaladó koncentrációkat eredményeznek, akkor az érintett tagállam értesíti a Bizottságot, és bemutatja a szükséges igazolásokat.
- 5 Az említett irányelv III. melléklete a PM₁₀-porra vonatkozóan kétfajta határértéket ír elő, két fázist megkülönböztetve, amelyek maguk is két időszakra tagolódnak. Ami az 1. fázis 2005. január 1-je és 2009. december 31. közötti időszakait illeti, egyrészt a 24 órás 50 µg/m³ értéket naptári évenként 35-nél többször nem lehet meghaladni, másrészt az az éves érték, amelyet nem lehet meghaladni, 40 µg/m³. Ami a 2. fázis időszakait illeti, 2010. január 1-jétől kezdve, egyrészt az a 24 órás érték, amelyet naptári évenként 7-nél többször nem lehet meghaladni, 50 µg/m³, másrészt az éves érték 20 µg/m³.
- 6 Az ugyanezen irányelv 7. cikkében előírt vizsgálat céljából különbséget kell tenni az „övezet” és az „agglomeráció” között.
- 7 Az 1999/30 irányelv 2. cikkének 8. pontja értelmében az övezet „a tagállamok területének általuk behatárolt része”.
- 8 Ezen irányelv 2. cikkének 9. pontja az agglomerációt úgy határozza meg, hogy az „olyan övezet, amelyben a lakosság száma meghaladja a 250 000-et, vagy ahol a lakosság száma ugyan 250 000, vagy annál kevesebb, de olyan négyzetkilométerenkénti népsűrűséggel, hogy ez indokolja a tagállamok számára a környezeti levegőminőség vizsgálatának és kezelésének szükségességét”.

A 2008/50 irányelv

- 9 A 2008/50 irányelv, amely 2008. június 11-én lépett hatályba, a környezeti levegőminőség vizsgálatára és kezelésére vonatkozó öt jogalkotási aktus, köztük az 1996/62 irányelv és az 1999/30 irányelv kodifikációja.
- 10 Az említett irányelveket a 2008/50 irányelv 31. cikke 2010. június 11-i hatállyal hatályon kívül helyezte, a tagállamok azon kötelezettségeinek sérelme nélkül, amelyek az ezen irányelveknek az átültetésére vagy alkalmazására vonatkozó határidőkkel kapcsolatosak.
- 11 A 2008/50 irányelv „Az emberi egészség védelme érdekében meghatározott határértékek és riasztási küszöbértékek” című 13. cikke (1) bekezdésében így rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy zónákban és agglomerációikban a környezeti levegőben lévő kén-dioxid, PM₁₀, ólom és szén-monoxid szintje nem lépi túl a XI. mellékletben meghatározott határértékeket.

[...]

Ezen követelmények betartását a III. mellékletnek megfelelően kell vizsgálni.

A XI. mellékletben meghatározott tőrés határ a 22. cikk (3) bekezdésével és a 23. cikk (1) bekezdésével összhangban alkalmazandó.”

- 12 Meg kell állapítani, hogy a 2008/50 irányelv XI. melléklete nem módosította az 1999/30 irányelv III. mellékletében a PM₁₀ tekintetében meghatározott határértékeket.
- 13 Ezzel szemben a 2008/50 irányelv 22. cikkében megállapítja a határértékek eléréséhez meghatározott határidők elhalasztására vonatkozó különös szabályokat és többek között az ezek alkalmazására vonatkozó kötelezettség alóli mentesség feltételeit.
- 14 Ezen irányelv 22. cikkének (2) és (4) bekezdése értelmében:

„(2) Amennyiben egy adott zónában vagy agglomerációban a PM₁₀ vonatkozásában a XI. mellékletben meghatározott határértékeket a helyszínrre jellemző terjedési jellegzetességek, a kedvezőtlen időjárási viszonyok vagy az országhatárokon áttérjedő jelleg miatt nem lehet teljesíteni, a tagállamok 2011. június 11-ig mentesülnek ezen határértékek alkalmazásának kötelezettsége alól, feltéve, hogy teljesítik az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket, és a tagállam igazolja, hogy nemzeti, regionális és helyi szinten minden szükséges intézkedést meghoztak a határidők betartása érdekében.

[...]

(4) A tagállamok értesítik a Bizottságot arról, hogy véleményük szerint hol alkalmazandó az (1) és a (2) bekezdés, valamint továbbítják az (1) bekezdésben említett, a levegőminőségi tervet [helyesen: az (1) bekezdésben említett levegőminőségi tervet], beleértve a Bizottság számára annak megvizsgálásához szükséges, valamennyi vonatkozó információt is, hogy a megfelelő feltételeket teljesítették-e. A Bizottság a vizsgálatában figyelembe veszi a tagállamok által tett intézkedéseknek a tagállamokban a környezeti levegő minőségére gyakorolt jelenlegi és jövőbeni becsült hatását, valamint a jelenlegi közösségi intézkedések és a Bizottság által a későbbiekben javasolt, tervezett közösségi intézkedések környezeti levegő minőségére gyakorolt becsült hatását.

Amennyiben a Bizottság az értesítés kézhezvételétől számított kilenc hónapon belül nem emel kifogást, az (1) vagy a (2) bekezdés alkalmazásának megfelelő feltételeket teljesítettnek kell tekinteni.

A Bizottság – kifogások esetén – arra kötelezheti a tagállamokat, hogy azok új levegőminőségi terveket biztosítsanak, vagy a meglévőket igazítsák ki.”

A pert megelőző eljárás

- 15 A Portugál Köztársaság által benyújtott, a 96/62 és 1999/30 irányelvek alapján a PM₁₀-koncentráció tekintetében alkalmazandó határértékek betartásáról szóló, 2005-re, 2006-ra és 2007-re vonatkozó éves jelentések elemzése során a Bizottság megállapította, hogy ezen időszak folyamán a koncentráció az említett értékeket meghaladta az alábbi nyolc övezetben és agglomerációban: Braga, Vale do Ave, Vale de Sousa, Porto Litoral, Zona de Influência de Estarreja, Área Metropolitana de Lisboa Norte, Área Metropolitana de Lisboa Sul és Setúbal.
- 16 A Bizottság, mivel úgy ítélte meg, hogy ekként a Portugál Köztársaság nem teljesítette az 1999/30 irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében előírt kötelezettségeket, 2009. február 2-án felszólító levelet küldött e tagállamnak, amelyben azt állította többek között, hogy a határértékek megállapított megsértései az említett kötelezettségek nemteljesítésének hosszú távú tendenciáját mutatják.
- 17 A Bizottság, megjelölve a mellékletben azokat az övezeteket, ahol a PM₁₀ határértékeinek az említett megsértéseit regisztrálták, felhívta a portugál hatóságokat, hogy két hónapos határidőn belül terjesszék elő észrevételeiket.
- 18 A Portugál Köztársaság 2009. április 6-i válaszában kiemelte, hogy 2009. március 5-én a 2008/50 irányelv 22. cikke alapján kérelmet nyújtott be az ezen irányelv XI. mellékletében meghatározott határértékek elérésére megállapított határidők elhalasztása iránt, mivel úgy vélte, hogy ezen elhalasztás feltételei teljesülnek a Vale do Ave, a Vale de Sousa, a Porto Litoral, az Área Metropolitana de Lisboa Norte, az Área Metropolitana de Lisboa Sul és Setúbal agglomerációi tekintetében.
- 19 Ami Setúbal agglomerációját illeti, a portugál hatóságok, miután emlékeztettek arra, hogy a felszólító levelet megelőzően már elmagyarázták, hogy a koncentráció a határértékeket az 1999/30 irányelv 5. cikkének (4) bekezdésében foglaltakhoz hasonlóan természeti jelenségeknek tulajdoníthatóan haladta meg, leírást adtak arról a módszerről, amelyet ezen természeti jelenségek hatásai jelentőségének meghatározása során alkalmaztak.
- 20 Ehhez hasonlóan Braga és a Zona de Influência de Estarreja övezetei vonatkozásában a Portugál Köztársaság tájékoztatta a Bizottságot a levegő minőségének javítását célzó programok kidolgozásáról, és egyben kérte a meghatározott határértékek elérésére megállapított határidő elhalasztását.
- 21 A Bizottság, miután a 2008/50 irányelv 22. cikke értelmében kifogásokat emelt a Portugál Köztársaság által 2009. március 5-én kért mentességgel kapcsolatban, az említett kérelmet 2009. november 26-i határozatával elutasította.
- 22 2010. március 22-én a Bizottság, figyelembe véve a 2009. november 26-i határozatban emelt kifogásokat, valamint a fent említett éves jelentéseket, indokolással ellátott véleményt küldött a Portugál Köztársaságnak.
- 23 2010. június 9-i válaszlevelében a Portugál Köztársaság, több olyan intézkedésre hivatkozva, amelyek végrehajtása folyamatban van, és hangsúlyozva azon szándékát, hogy további erőfeszítéseket tegyen a PM₁₀-koncentráció tekintetében alkalmazandó határértékek teljes körű betartásának elérése érdekében, elismerte, hogy a koncentráció meghaladta ezen értékeket Aveiro/Ílhavo, a Zona de Influência de Estarreja, Porto Litoral, Braga és az Área Metropolitana de Lisboa Norte övezeteiben és agglomerációiban.
- 24 A Bizottság, mivel e választ nem találta kielégítőnek, a jelen kereset benyújtása mellett döntött.

A keresetről

A felek érvei

- 25 A Bizottság a 2009. november 26-i határozatában emelt kifogásokra és a Portugál Köztársaság által benyújtott, a PM_{10} -koncentráció tekintetében alkalmazandó határértékek betartásáról szóló, 2005-re, 2006-ra és 2007-re vonatkozó éves jelentésekre hivatkozva azt állítja, hogy e határértékeket a koncentráció Braga, Porto Litoral, az Área Metropolitana de Lisboa Norte és az Área Metropolitana de Lisboa Sul övezeteiben és agglomerációiban meghaladta.
- 26 Ezen intézmény szerint az említett jelentések rámutatnak arra, hogy a koncentráció a szóban forgó határértékeket több övezetben és agglomerációban továbbra is meghaladja, és azok bizonyos esetekben ugyanezen határértékek meghaladásának hosszú távú tendenciáját mutatják. Ezt a megállapítást megerősíti a Portugál Köztársaság által 2010. szeptember 30-án megküldött, 2009-es évre vonatkozó jelentés Braga, Porto Litoral, Aveiro/Ílhavo, az Área Metropolitana de Lisboa Norte és Área Metropolitana de Lisboa Sul övezeteinek és agglomerációinak tekintetében. Ezen utóbbi agglomerációban a határértékek meghaladása egyes mintavételi pontokon továbbra is fennáll, noha tekintetbe veszik a természeti jelenségeket. Ezen túlmenően a Bizottság megjegyzi, hogy Aveiro/Ílhavo övezete nem szerepel a felszólító levélnél, valamint az indokolással ellátott véleménynél korábbi jelentésekben.
- 27 A Portugál Köztársaság mindenekelőtt vitatja, hogy a PM_{10} -koncentráció tekintetében alkalmazandó határértékek meghaladása Portugáliában hosszú távú tendenciát mutatna.
- 28 Ezen túlmenően e tagállam arra hivatkozik, hogy a Bizottság az indokolással ellátott véleményében nem pontosította, hogy melyek az e tagállammal szemben megfogalmazott kifogással érintett övezetek és agglomerációk.
- 29 Végezetül, miután emlékeztet a portugál hatóságok által foganatosított több olyan intézkedésre, amelyek pozitív változást mutatnak a PM_{10} -koncentráció tekintetében alkalmazandó határértékek meghaladásának csökkentése vonatkozásában, a Portugál Köztársaság a 2009-es évre vonatkozó jelentésben rendelkezésre álló adatok alapján elismeri, hogy a jelen eljárás tárgyát képező övezetek és agglomerációk tekintetében a koncentráció valóban meghaladta a PM_{10} 24 órás határértékét, de ez nincs így az éves határérték tekintetében, amelyet a 2008-as év óta az említett övezetek vagy agglomerációk egyikében sem haladott meg.
- 30 Következésképpen e tagállam a vitatott kifogások tekintetében a jelen kereset elutasítását kéri.
- 31 A Bizottság válaszában kiemeli, hogy a 96/62 és 2008/50 irányelvekben bevezetett rendszernek megfelelően a környezeti levegőminőség közigazgatási kezelése a tagállamok feladata, ami konkrétan egyrészt a tagállamok arra vonatkozó hatáskörében ölt testet, hogy területüket övezetekbe és agglomerációkba sorolják, összeállítsák az említett, azon övezetek és agglomerációk listáját, ahol a szóban forgó szennyezőanyagok szintjei meghaladják az e szennyezőanyagok tekintetében alkalmazandó határértékeket, vagy azokat nem érik el, meghatározzák azon térségeket, ahol bizonyos intézkedések végrehajtására van szükség, és eldöntsék, hogy milyen intézkedéseket hozzanak, másrészt abban a kötelezettségben, hogy megfelelő időben, jelentés formájában, információkat szolgáltatassanak a határértékek esetleges meghaladásáról.
- 32 Következésképpen a szóban forgó szennyezőanyagok tekintetében alkalmazandó határértékek betartásának ellenőrzését a Bizottság kizárólag a maga a tagállam által közölt értékek alapján végezheti el, amelyeket egyébiránt az érintett év végét követő kilenc hónapos határidőn belül kell megküldeni.

Ekképpen a Bizottság mindössze annyit tehet, hogy megállapítja a PM_{10} -koncentráció tekintetében alkalmazandó határértékek azon meghaladását, amely a Portugál Köztársaság által megküldött jelentésekkel érintett időszak folyamán valósult meg.

- 33 Az, hogy a koncentráció az említett határértékeket egyes övezetekben továbbra is, több éven keresztül meghaladta, a Bizottság álláspontja szerint olyan rendszerbeli problémát jelent, amelyről az érintett tagállamnak minden bizonnyal tudomása van, tekintettel arra, hogy ő maga gyűjtötte az adatokat és állapította meg ugyanezen határértékek meghaladását.
- 34 A Bizottság úgy véli tehát, hogy a környezeti levegő minőségének vizsgálatáról és ellenőrzéséről szóló irányelvek rendszere lehetővé teszi a számára, hogy kizárólag a rendelkezésére bocsátott, elfogadható bizonyítékok, vagyis a tagállamok által szolgáltatott adatok alapján ellenőrizze az esetleges kötelezettségszegés megvalósulását, illetve hogy az érintett tagállam feladata a szóban forgó szennyezőanyagok tekintetében alkalmazandó határértékek jelenlegi betartásának bizonyítására alkalmas, frissebb adatok alapján, hogy cáfolja a Bizottság megállapításait. Amennyiben az érintett tagállam ezt nem teszi meg, a Bizottságnak úgy kell tekintenie, hogy a kötelezettségszegés továbbra is megvalósul, és kérheti a Bíróságtól annak megállapítását.
- 35 A jelen ügyben a Bizottság arra hivatkozik, hogy a pert megelőző eljárás folyamán mindig azt várta el, hogy a Portugál Köztársaság tartsa be a 2008/50 irányelv által meghatározott határértékeket. A jelen, kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset kérelmei tehát nem az elmúlt évekre vonatkoznak, hanem azok tárgya a jelenleg fennálló kötelezettségszegés, amelynek megvalósulását a Portugál Köztársaság kizárólag úgy vitathatja, ha az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidőn belül az ezen irányelv betartására vonatkozó bizonyítékot nyújt be. Ennélfogva e tagállam feladata, hogy a kötelezettségszegés megszűnésének alátámasztására alkalmas új adatok benyújtásával bizonyítsa, hogy e kötelezettségszegés többé már nem áll fenn. Mivel a Portugál Köztársaság ilyen adatokat nem nyújtott be, meg kell állapítani a kötelezettségszegés megvalósulását.
- 36 Ezenkívül a Bizottság kiemeli, hogy a jelen ügyben nincs annak elérésére irányuló eljáráshoz fűződő érdeke, hogy a Bíróság múltbéli tények alapján határozzon, tekintettel arra, hogy semmilyen előnye nem származna egy múltbéli helyzetet megállapító ítéletből. Ha a Bíróság meg is állapítaná, hogy a Portugál Köztársaság 2005 és 2007 között nem tartott be egy olyan irányelvet, amely ebben az időben hatályos volt, ám azóta nem alkalmazandó, az ilyen ítélet főszabály szerint nem érvényesülne hatékonyan.
- 37 A Portugál Köztársaság által felhozott azon érveléssel kapcsolatban, amely szerint a Bizottság az indokolással ellátott véleményben nem jelölte meg pontosan az ezzel nem érintett övezeteket és agglomerációkat, a Bizottság azt állítja, hogy tekintettel arra, hogy az érintett tagállam az egyetlen információforrás a PM_{10} -koncentráció tekintetében alkalmazandó határértékek meghaladására vonatkozóan, a Portugál Köztársaságnak tudomása van azokról a helyekről, ahol e határértékeket a koncentráció meghaladja. Mivel a szóban forgó övezetek a Bizottság 2009. november 26-i határozatához vezető, eltérésre irányuló kérelem tárgyát képezik, e tagállam kellő információval rendelkezik a jogvita tárgyáról, tekintettel arra, hogy nem vitatta a tényeket, és további nyilatkozataiban ő maga tett említést azon övezetekről, amelyekben az említett határértékeket a koncentráció meghaladta. Ráadásul a Bizottság azt állítja, hogy felszólító levelében pontosan megjelölte a szóban forgó övezeteket, és azok az indokolással ellátott véleményben nem változtak.
- 38 Ezenkívül, tekintettel arra, hogy ellenkérelmében a Portugál Köztársaság elismeri, hogy a legutolsó rendelkezésre álló adatok szerint továbbra sem biztosítja, hogy a PM_{10} -koncentráció ne haladja meg a 24 órás határértékeket négy övezetben vagy agglomerációban, ám időközben sikerrel gondoskodott arról, hogy a PM_{10} -koncentráció a meghallgatási szakasz lezárásának időpontjában ne haladja meg az éves határértékeket, a jelen kereset egyetlen célja annak megállapítása, hogy e tagállam, mivel nem fogadta el a szükséges intézkedéseket, továbbra is jogsértést valósít meg a PM_{10} 24 órás határértéke tekintetében, e négy övezetben vagy agglomerációban.

- 39 A Portugál Köztársaság viszonválaszában azt feleli, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a kötelezettségszegés megvalósulását az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő lejártakor a tagállamban fennálló helyzet alapján kell megítélni (lásd különösen a C-143/02. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2003. március 20-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-2877. o.] 11. pontját és a C-446/01. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2003. június 12-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-6053. o.] 15. pontját).
- 40 Ekképpen e határidő lejártakor, vagyis 2010. június 7-én, a rendelkezésre álló adatok a 2009-es évre vonatkozó intézkedésekre és a Portugál Köztársaság válaszában említett övezetekre és agglomerációkra vonatkoztak. A Bíróság ítéletének ekképpen erre az időpontra kellene hivatkoznia, mivel a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében a Bizottság által az ítéletben hivatkozandó időpontra vonatkozóan előterjesztett észrevételek minden alapot nélkülöznek.

A Bíróság álláspontja

- 41 Keresetével a Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Portugál Köztársaság – mivel nem biztosította, hogy a környezeti levegőben lévő PM_{10} koncentrációja ne haladja meg a 2008/50 irányelv 13. cikkében meghatározott határértékeket – nem teljesítette az ugyanezen rendelkezésből eredő kötelezettségeit.
- 42 Noha a Portugál Köztársaság nem emelt a jelen kereset elfogadhatatlanságára alapított elfogadhatatlansági kifogást, mégis meg kell állapítani előljáróban, hogy a Bíróság hivatalból vizsgálhatja, hogy a tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset benyújtásához az EUMSZ 258. cikkben előírt feltételek fennállnak-e (lásd többek között a C-362/90. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1992. március 31-én hozott ítélet [EBHT 1992., I-2353. o.] 8. pontját és a C-524/10. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2012. március 8-án hozott ítélet 64. pontját).
- 43 Ebből a szempontból azt kell megvizsgálni, hogy az indokolással ellátott vélemény és a kereset koherens módon és pontosan tartalmazza-e a kifogásokat, hogy a tagállam és a Bíróság pontosan meg tudja állapítani az uniós jog felrótt megsértésének a mértékét, amely elengedhetetlen feltétele annak, hogy a Bíróság megvizsgálhassa az említett kötelezettségszegés fennállását (lásd különösen a C-199/04. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2007. február 1-jén hozott ítélet [EBHT 2007., I-1221. o.] 20. és 21. pontját, valamint a C-365/10. sz., Bizottság kontra Szlovénia ügyben 2011. március 24-én hozott ítélet 19. pontját).
- 44 Amint ugyanis a Bíróság eljárási szabályzata 38. cikke 1. §-ának c) pontjából és az azzal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatból következik, a keresetlevélnek meg kell jelölnie a jogvita tárgyát, és tartalmaznia kell a jogalapok rövid ismertetését, illetve annak kellően egyértelműnek és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy az alperes elő tudja készíteni védekezését, valamint a Bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét. Mindebből következik, hogy a kereset alapjául szolgáló alapvető ténybeli és jogi elemeknek magából a keresetlevél szövegéből kell egységes és érthető módon következniük, és a keresetlevélben a kérelmeket egyértelműen kell megfogalmazni, nehogy a Bíróság a határozatában túlterjeszkedjen a kereseti kérelmen, vagy ne határozzon valamely kifogás tekintetében (lásd különösen a C-211/08. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2010. június 15-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-5267. o.] 32. pontját, a fent hivatkozott Bizottság kontra Szlovénia ügyben 2012. január 26-án hozott ítélet 29. pontját és a C-141/10. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 2012. április 19-én hozott ítélet 15. pontját).
- 45 A jelen ügyben a Bizottság kereseti kérelmeiből az következik, hogy a Bizottság keresete kizárólag Braga, Porto Litoral, az Área Metropolitana de Lisboa Norte és az Área Metropolitana de Lisboa Sul övezeteire és agglomerációira vonatkozik. Ezenkívül arra a kérdésre vonatkozóan, hogy a koncentráció a PM_{10} tekintetében meghatározott mely típusú határértékeket haladta meg, a Bizottság keresetének tárgyát válaszában a PM_{10} 24 órás határértékeire korlátozta.

- 46 Ellenben a Bizottság nem határozza meg pontosan sem kereseti kérelmeiben, sem azok indokolásában, hogy a kötelezettségszegést mely évek tekintetében rója fel. Ugyanakkor kizárólag a 2008/50 irányelvre való hivatkozással mindössze annyit állít, hogy jelenleg is fennálló kötelezettségszegésről van szó, és a Bíróság határozatának a jelenre, nem pedig a múltra kell vonatkoznia, mindazonáltal az érintett időszakot nem határozza meg pontosan.
- 47 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a keresetlevél nélkülözhetetlen tartalmi elemének, így azon időszak feltüntetésének hiánya, amely folyamán a Portugál Köztársaság a Bizottság állítása szerint megsértette az uniós jogot, nem felel meg a koherencia, egyértelműség és pontosság követelményének.
- 48 Ezenkívül, mivel a Bizottság nem tünteti fel a felrótt kötelezettségszegéssel érintett pontos időszakot, és egyébiránt tartózkodik a releváns bizonyítékok benyújtásától, és annyit emel ki lakonikusan, hogy a jelen ügyben nincs annak elérésére irányuló eljáráshoz fűződő érdeke, hogy a Bíróság múltbéli tények alapján határozzon, tekintettel arra, hogy semmilyen előnye nem származna egy múltbéli helyzetet megállapító ítéletből, ezen intézmény nem csupán nyilvánvalóan nem vesz tudomást a mind a Bíróságot, mind őt magát terhelő, a jelen ítélet 43. és 44. pontjából eredő kötelezettségekről, de nem is teszi lehetővé a Bíróság számára a jelen, kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset keretében a felülvizsgálati jogkörének gyakorlását.
- 49 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy – amint az az ügy irataiból következik – a Portugál Köztársaság által a Bizottságnak benyújtott, a 2005-ös, 2006-os és 2007-es évre vonatkozó éves jelentések vizsgálata azt mutatta, hogy a PM₁₀ 24 órás határértékeit a koncentráció több övezetben és agglomerációban meghaladta. E jelentések alapján ezen intézmény felszólító levelet küldött a Portugál Köztársaságnak, amelyben úgy ítélte meg, hogy e tagállam nem teljesítette az 1999/30 irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében előírt kötelezettségeket. A Bizottság a tárgyaláson végül elismerte egyrészt, hogy azon bizonyítékokat, amelyekre keresetét alapozta, a 2005-ös, 2006-os és 2007-es évekre vonatkozó éves jelentésekből származó adatok alkotják, másrészt, tekintettel arra, hogy az említett kötelezettségek tekintetében nem általános és folyamatos jogsértés valósult meg, nem rendszerbeli problémáról van szó.
- 50 Ezen meggyőző megállapítások arra engednek következtetni, hogy az 1999/30 irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében előírt kötelezettségek nemteljesítése mindenesetre vonatkozik a környezeti levegőben lévő PM₁₀ 24 órás határértékeinek meghaladására, és a 2005–2007 közötti időszakot érinti Braga, Porto Litoral, az Área Metropolitana de Lisboa Norte és az Área Metropolitana de Lisboa Sul övezeteiben és agglomerációiban.
- 51 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a jelen, kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset az így meghatározott keretek között elfogadhatónak nyilvánítható.
- 52 Ami a jelen kereset megalapozottságát illeti, elegendő arra emlékeztetni, hogy a Portugál Köztársaság elismeri észrevételeiben, hogy a jelen ítélet 50. pontjában megállapított korlátozással a koncentráció a környezeti levegőben lévő PM₁₀ 24 órás koncentrációja tekintetében alkalmazandó határértékeket meghaladta.
- 53 Következésképpen a keresetnek e keretek között helyt kell adni.
- 54 Ezt követően meg kell állapítani, hogy a kereset azon része, amely a 2007-es évet követő időszakra vonatkozik, a jelen ítélet 47. és 48. pontjában foglalt okoknál fogva nem felel meg az egyértelműség és pontosság követelményének, következésképpen azt, mint elfogadhatatlant, el kell utasítani.

- 55 Következésképpen, ellentétben azzal, amire a Bizottság tűnik utalni kereseti kérelmeiben, a 2008/50 irányelvet nem kell figyelembe venni. Ez az irányelv ugyanis nem alkalmazható a szóban forgó tagállamnak felrótt tények tekintetében, amelyek 2008. június 11-énél, ezen irányelv kihirdetésének és hatálybalépésének napjánál korábbiak.
- 56 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a Portugál Köztársaság – mivel a 2005–2007-es évekre nem biztosította, hogy a környezeti levegőben lévő PM_{10} 24 órás koncentrációja ne haladja meg az 1999/30 irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében meghatározott határértékeket Braga, Porto Litoral, az Área Metropolitana de Lisboa Norte és az Área Metropolitana de Lisboa Sul övezeteiben és agglomerációiban – nem teljesítette az e rendelkezésből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

- 57 Az eljárási szabályzat 138. cikkének 1. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Ugyanezen szabályzat 138. cikke 3. §-ának első mondata értelmében részleges pernyertesség esetén mindegyik fél maga viseli saját költségeit.
- 58 A jelen jogvitában szem előtt kell tartani azt, hogy a Bizottságnak a 2008/50 irányelv 13. cikkéből eredő kötelezettségek nemteljesítésére alapított kifogását a 2007-et követő időszak vonatkozásában a jelen ítélet elfogadhatatlannak nyilvánította.
- 59 Következésképpen a Bizottságot és a Portugál Köztársaságot kötelezni kell saját költségeik viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Portugál Köztársaság – mivel a 2005–2007-es évekre nem biztosította, hogy a környezeti levegőben lévő PM_{10} 24 órás koncentrációja ne haladja meg a környezeti levegőben lévő kén-dioxidra, nitrogén-dioxidra és nitrogén-oxidokra, valamint porra és ólomra vonatkozó határértékekről szóló, 1999. április 22-i 1999/30/EK tanácsi irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében meghatározott határértékeket Braga, Porto Litoral, az Área Metropolitana de Lisboa Norte és az Área Metropolitana de Lisboa Sul övezeteiben és agglomerációiban – nem teljesítette az e rendelkezésből eredő kötelezettségeit.**
- 2) **A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**
- 3) **Az Európai Bizottság és a Portugál Köztársaság maguk viselik saját költségeiket.**

Aláírások